

Σύντομο βιογραφικό: Σπουδαίος Ρώσος συγγραφέας από τους κορυφαίους της παγκόσμιας λογοτεχνίας. Γεννήθηκε το 1860 στο Ταγκανρόκ της Αζοφικής. Πέρασε δύσκολα παιδικά χρόνια. Ήταν αναγκασμένος να δουλεύει στο μαγαζί του πατέρα του, παράλληλα με το σχολείο. Παρόλα τα οικονομικά προβλήματα κατάφερε να σπουδάσει Ιατρική στη Μόσχα. Ένα χρόνο πριν πάρει το πτυχίο του εκδίδει και το πρώτο του βιβλίο με τίτλο «Παραμύθια της Μελπομένης». Ο Τσέχωφ στη ζωή του είχε δύο αγάπες. Όπως έλεγε κι ο ίδιος, την «ερωμένη» του (λογοτεχνία) και τη «νόμιμη γυναίκα» του (Ιατρική). Ασχολήθηκε και με τα δύο με εξαιρετική επιτυχία, με αληθινή αγάπη και υπευθυνότητα. Ως γιατρός βοηθούσε τους ανήμπορους, νοιαζόταν πραγματικά για εκείνους που υπέφεραν και έκανε ότι μπορούσε για να τους γιατρέψει. Βαθιά ανθρωπιστής και παρά τα προβλήματα υγείας που αντιμετώπιζε (είχε προσβληθεί από φυματίωση), δεν δίστασε να ταξιδέψει έως την Σιβηρία για να παρακολουθήσει τις συνθήκες επιβίωσης των φυλακισμένων στο νησί Σαχαλίνη. Σταθερός στις αξίες και τα «Πιστεύω» του πολεμούσε κάθε μορφής αδικία. Χαρακτηριστικό παράδειγμα, η παραίτηση του από μέλος της Ρωσικής Ακαδημίας ως ένδειξη διαμαρτυρίας για την ακύρωση της εκλογής του φίλου του Γκόργκι από τον τσάρο Νικόλαο Β΄. Στη λογοτεχνία, άρχισε να ξεχωρίζει όταν δημοσίευσε σε λογοτεχνικό περιοδικό το έργο του Θάλαμος 6, που συγκλόνισε το αναγνωστικό κοινό. Το 1898 ανέβηκε από το Θέατρο Τέχνης το έργο του Ο Γλάρος, γνωρίζοντας τεράστια επιτυχία και προσφέροντας την αναγνώριση στο συγγραφέα. Πέρα, όμως από τα θεατρικά ο Τσέχωφ έγραψε και διηγήματα. Μερικά από τα γνωστά έργα του είναι: Στο σούρουπο (Βραβείο Πούσκιν), Η στέπα, Η κυρία με το σκυλάκι, Στο φαράγγι, Ο επίσκοπος, Η αρραβωνιαστικιά, κ.α. Τα έργα του Τσέχωφ έχουν ιδιαίτερα αγαπηθεί και στη χώρα μας. Έχουν μεταφραστεί και διασκευαστεί για την ελληνική σκηνή και μεγάλοι έλληνες ηθοποιοί τα έχουν ερμηνεύσει μοναδικά. Ο Άντον Τσέχωφ πέθανε το 1904 σε ηλικία μόλις 44 ετών.

Αντον, Τσέχωφ, «Ο Παχύς και ο Αδύνατος»

Θέμα: Το σύντομο διήγημα του Τσέχωφ παρουσιάζει την **αλλοτρίωση** των ανθρώπινων χαρακτήρων και σχέσεων στο πλαίσιο της γραφειοκρατίας της τσαρικής Ρωσίας.

Η ιστορία: Δύο παλιοί συμμαθητές συναντιούνται στο σιδηροδρομικό σταθμό. Πριν ακόμα γνωριστούν, η περιγραφή της εικόνας και της μυρωδιάς τους από τον αφηγητή αποκαλύπτει τόσο τα σημάδια της **ταξικής τους διαφοράς** όσο και την κοινή τους μιζέρια. Ύστερα από την αρχική συγκίνηση, η απόπειρα του Αδύνατου να εκθέσει τα τεκμήρια της αξιοπρεπούς κοινωνικής του θέσης συγκρούεται με την καταλυτική ομολογία του Παχύ για την πολύ ανώτερη θέση, που ο ίδιος έχει κατορθώσει να κατακτήσει. Η τραγελαφική συνέχεια, με την κωμική **δουλοπρέπεια** που εκδηλώνει ο παλιός συμμαθητής προς τον αυτάρεσκο σημερινό ανώτερό του, δηλώνει με σαφήνεια τα στενά όρια της αξιοπρέπειας στο ασφυκτικό περιβάλλον της γραφειοκρατικής δημοσιούπαλληλίας.

Η ηθική κατάπτωση του Αδύνατου γίνεται ακόμα εντονότερη καθώς διαδραματίζεται μπροστά στην οικογένειά του, μεταμορφώνοντας τη στιγμιαία συνάντηση σε αποκαλυπτική στιγμή, που φαίνεται να σφραγίζει στα μάτια της γυναίκας και του παιδιού του την πλήρη προσωπική αποτυχία.

Όπως συχνά συμβαίνει στον Τσέχωφ, ο τόνος του σύντομου διηγήματος είναι **γλυκόπικρος**, καθώς το επεισόδιο και η περιγραφή του από τον αφηγητή εκφράζουν συγχρόνως **χιούμορ** για την κωμική αλληλεπίδραση των δύο χαρακτήρων και **θλίψη** για την υποχώρηση της αξιοπρέπειας μπροστά στην ελάχιστη κοινωνική διαφορά.

Θεματικά κέντρα:

- Αλλοτρίωση
- Γραφειοκρατία
- Δουλοπρέπεια

Ενότητες και πλαγιότιτλοι

1η ενότητα: έως «παράσημα»: Πλαγιότιτλος: Η συνάντηση των δύο φίλων στο σιδηροδρομικό σταθμό

2η ενότητα : μέχρι τέλος: Πλαγιότιτλος: Η αλλαγή στάσης του αδύνατου απέναντι στον παχύ

Αφηγητής και αφήγηση

Ο αφηγητής είναι **εξωδιηγητικός, παντογνώστης** και η αφήγηση **τριτοπρόσωπη**. Κυριαρχούν τα **διαλογικά** μέρη, ενώ η αφήγηση είναι περιορισμένη. Το γεγονός αυτό προσδίδει στο κείμενο την αίσθηση ενός **θεατρικού έργου**.

Ο τίτλος του κειμένου

Ο λόγος για τον οποίο ο Τσέχωφ επιλέγει το συγκεκριμένο τίτλο είναι:

α) επειδή θέλει να δώσει μια αίσθηση κωμικότητας στον αναγνώστη

β) επειδή θέλει να μετατρέψει τα συγκεκριμένα πρόσωπα σε χαρακτήρες που ισχύουν σε όλες τις εποχές

γ) δείχνει ανάγλυφα την διαφορά της κοινωνικής θέσης ανάμεσα στους δύο πρωταγωνιστές

Σε τι αποσκοπεί ο Τσέχωφ παρουσιάζοντας την αιφνιδιαστική αλλαγή στη συμπεριφορά του αδυνάτου απέναντι στον παχύ;

Ο Τσέχωφ προσπαθεί εδώ να ασκήσει κοινωνική κριτική στο καθεστώς της Τσαρικής Ρωσίας στο τέλος του 19ου αιώνα. Η ιεραρχία της γραφειοκρατίας επηρεάζει την στάση των κατωτέρων στελεχών απέναντι στα ανώτερα, τα οποία κατοχυρώνουν την εξουσία τους όχι με τον σεβασμό, αλλά με τον φόβο. Μ' αυτόν τον τρόπο καταπατούν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Βέβαια ο παχύς δεν έχει δείξει δείγματα παρόμοιας καταπιεστικής

συμπεριφοράς και μάλιστα δείχνει να ενοχλείται, αλλά ο αδύνατος συμπεριφέρεται δουλοπρεπώς, στηριγμένος προφανώς σε προηγούμενη εμπειρία του.

Με ποια μέσα ο Τσέχωφ ζωντανεύει την αλλαγή στάσης του αδυνάτου απέναντι στον παχύ;

α) με την λεπτομερή περιγραφή των σωματικών αντιδράσεων του αδυνάτου στο άκουσμα της ανώτερης θέσης που έχει ο παχύς

β) με το γεγονός ότι χάνει τα λόγια του και δυσκολεύεται να αρθρώσει ολοκληρωμένο λόγο

γ) με την αλλαγή από τον οικείο σε επίσημο λόγο και από τον ενικό στον πληθυντικό

δ) με την δουλοπρέπεια και τις κολακείες που ο αδύνατος απευθύνει στον παχύ

Η εικόνα της οικογένειας του αδυνάτου στο κείμενο

Η οικογένεια του αδυνάτου παίζει **δευτερεύοντα** ρόλο στο κείμενο, όπως αποδεικνύεται και από το γεγονός ότι **δε συμμετέχει** καθόλου στον διάλογο. Η **γυναίκα** του αδυνάτου δεν παρουσιάζεται ως αυτόνομη προσωπικότητα, αλλά μόνο ως **μέσο κοινωνικής καταξίωσης** από την οπτική γωνία του συζύγου της. Το **παιδί υιοθετεί** τη **δουλοπρεπή συμπεριφορά του πατέρα του** απέναντι στον κοινωνικά ανώτερο, γεγονός που δείχνει ότι έχει ανατραφεί από τους γονείς του με τέτοιο τρόπο, ώστε να σέβεται την ιεραρχία της ρωσικής κοινωνίας. Συνεπώς το **δίδαγμα** του Τσέχωφ προς τους αναγνώστες του είναι ότι **η κοινωνία επιβάλλει με τον τρόπο της στάσεις και αντιλήψεις στα μέλη της, οι οποίες είναι πολύ δύσκολο να αλλάξουν.**